Τίτλος Μαθήματος	Παθολογία της Γλώσσας στην Ειδική Εκπαίδευση				
Κωδικός Μαθήματος	EDUC-527DG				
Τύπος μαθήματος	Επιλογής				
Επίπεδο	2ος Κύκλος				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	Χειμερινό/Εαρινό				
Όνομα Διδάσκοντα	Δρ. Ευδοκία Πίττα				
ECTS	10	**Διαλέξεις / εβδομάδα**	1/ Εβδομάδα	**Εργαστήρια / εβδομάδα**	N/A
Στόχοι Μαθήματος	Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να: • Κατανοήσουν τη σκοπιμότητα μιας βαθύτερης γνώσης που αφορά στη γλωσσική συμπεριφορά ατόμων με ειδικές ανάγκες και να καταστούν πλέον ευαίσθητοι στην περιοχή αυτή. • Εμβαθύνουν με συστηματικό τρόπο-θεωρητικά και εργαστηριακά- σε βασικά θέματα γλωσσικής ανάπτυξης και γλωσσικών ελλειμμάτων/διαταραχών παιδιών με ειδικές ανάγκες λαμβάνοντας υπόψη τη συγκεκριμένη ανεπάρκειά τους –νοητική, αισθητηριακή, μαθησιακή, επικοινωνιακή. • Ενημερωθούν και διεισδύσουν στην πρόσφατη επιστημονική βιβλιογραφία και γνωρίσουν τα δεδομένα και τη σωρευμένη σχολική εμπειρία σε διεθνές επίπεδο που αφορά στην προσέγγιση της γλωσσικής ανάπτυξης και παθολογίας της γλώσσας ατόμων με ειδικές ανάγκες. • Γνωρίσουν τις πρόσφατες θεωρητικές προσεγγίσεις στην περιοχή αυτή και να μελετήσουν σε βάθος και εφαρμόσουν σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους διδασκαλίας παιδιών με ειδικές ανάγκες που παρουσιάζουν γλωσσικά ελλείμματα σε συνάρτηση με την κύρια ανεπάρκειά τους. • Διεξάγουν μικρής κλίμακας έρευνα που θα αφορά στην καταγραφή γλωσσικών ελλειμμάτων παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και με απώτερο στόχο τη μετουσίωσή τους σε εκπαιδευτική πράξη.				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση: 1. Κατανοήσουν ότι η βαθύτερη γνώση τους σε βασικά θέματα γλωσσικής ανάπτυξης και παθολογίας της γλώσσας ατόμων με ειδικές ανάγκες				

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">είναι απολύτως αναγκαία για τον σύγχρονο εκπαιδευτικό που εργάζεται στο συνηθισμένο σχολείο ή σε ειδική σχολική μονάδα.
2. Εντοπίζουν έγκαιρα περιπτώσεις παιδιών με ειδικές ανάγκες που (θα) παρουσιάζουν γλωσσικά ελλείμματα και (να) συνεργάζονται με ειδικούς της διαγνωστικής ομάδας για την αντιμετώπισή τους.
3. Χρησιμοποιούν τις κατάλληλες διδακτικές μεθόδους και εκπαιδευτικά λογισμικά στη σχολική τάξη για την αποτελεσματική διαχείριση παρόμοιων περιπτώσεων.
4. Αξιοποιούν τη γλωσσική αποκατάσταση ή βελτίωση των παιδιών αυτών για μια αποτελεσματικότερη μάθηση στο σύνολο των μαθημάτων του σχολείου και την προώθηση της επικοινωνιακής τους κουλτούρας.</td></tr>
<tr><td>Προαπαιτούμενα</td><td>Κανένα</td><td>Συναπαιτούμενα</td><td>Κανένα</td></tr>
<tr><td>Περιεχόμενο Μαθήματος</td><td colspan="3">• Λόγος και γλώσσα: Εννοιολογικές προσεγγίσεις
• Το γλωσσικό σύστημα
• Προφορικός και Γραπτός Λόγος
• Στάδια γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού.
• Θεωρητικές προσεγγίσεις στην πρόκτηση της γλώσσας.
• Γλωσσική ανάπτυξη και γλωσσικά ελλείμματα παιδιών με ειδικές ανάγκες.
• Παθολογία-διαταραχές του προφορικού λόγου: αίτια, συχνότητα, μορφές-τύποι.
• Αντιμετώπιση γλωσσικών ελλειμμάτων παιδιών με ειδικές ανάγκες στο πλαίσιο της inclusive education και του ψηφιακού σχολείου</td></tr>
<tr><td>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</td><td colspan="3">Διαδικτυακή παρουσίαση, διαδικτυακή συζήτηση, ανάλυση μελέτης περίπτωσης, μελέτη εγχειριδίου, σημειώσεων μαθήματος και επιστημονικών άρθρων, ατομικές εργασίες, ομαδικές εργασίες.</td></tr>
<tr><td>Βιβλιογραφία</td><td colspan="3">Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια

Danopoulou, E. & Pittas, E. (2020). Learning difficulties and Social-Emotional Problems at Primary School. Epistimes Agogis, 2, 7-29.

Pittas, E., & Papanastasiou, E. (2023). Effects of COVID-19 on the educational performance of children with special educational needs and disabilities: A systematic review according to children's/youth's and caregivers' perspectives. Research in developmental disabilities, 143, 104635. https://doi.org/10.1016/j.ridd.2023.104635

Pittas, E. (2023). Morphological awareness for children with reading and spelling difficulties: Educational Implications. In Tsesmeli, S. & Manolitsis, G. (eds.), Morphological process in written language. Athens: Epikentro</td></tr>
</table>

Pittas, E. (2022). Language development from birth to school years. In Georgiou. N., Papageorgi, I., Stylianou-Georgiou, A. & Constantinou, M. (eds.), *Educational Psychology: A Compass in Teaching and Learning*. Athens: Pedio

Pittas, E., Bravo, I.F., Gómez-Merino, N. (2022). Young Children's Online Learning and Teaching: Challenges and Effective Approaches. In: Pattnaik, J., Renck Jalongo, M. (eds) *The Impact of COVID-19 on Early Childhood Education and Care. Educating the Young Child*, vol 18. 397-419, Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-96977-6_20 (https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-96977-6_20)

Pittas, E. & Vasilopoulou, P. (2022). *Literacy learning in children with speech sound disorders.* Proceeding of the 8th Panhellenic Conference "Neos Pedagogos" [Contemporary Teacher], http://users.sch.gr/synedrio/ praktika.ht, ISBN: 978-618-82301-7-0, Athens: "Sillogos Neos Pedagogos"

Stasinos, D. (2020). *Ψυχολογία του λόγου και της γλώσσας. Ανάπτυξη και παθολογία. Δυσλεξία και λογοθεραπεία. [Language and Speech Psychology. Development and Disorders. Dyslexia and Speech Therapy].* Αθήνα [Athens]: Gutenberg.

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια

Herwegen, J. & Palikara, O. (2019). Introduction to special issue on neurodevelopmental disorders in the classroom. *Research in Developmental Disabilities*. 91: 103431

Hyter, Y. & Salas-Provance, B. (2023). *Culturally Responsive Practices in Speech, Language, and Hearing Sciences*. San Diego, CA: Plural Publishing (eBook).

Karaminis T, & Stavrakaki S. (2022). The psychometric properties of the Greek version of the Social Communication Questionnaire. *Autism Res*. 15(9):1768-1780. doi: 10.1002/aur.2790.

Koukoulioti, V., Stavrakaki, S., Vomva, M., Adani, F. (2022). Gender Marking and Clitic Pronoun Resolution in Simultaneous Bilingual Children. Languages, 7, 250. https://doi.org/10.3390/languages7040250

Maruthy, S. & Kelkar, P. (2023). *Understanding and Managing Fluency Disorders. From Theory to Practice.* Routledge.

Palikata, O. και Ralli, A. (2017). Developmental language disorder in children and adolescents [Αναπτυξιακή γλωσσική διαταραχή στα παιδιά και τους εφήβους: Θέματα Οριοθέτησης, αξιολόγησης και παρέμβασης]. Gutenberg.

Pittas, E. (2023). *Online Learning and Teaching for Preschool and Primary School Children: Best practices with the use of ICT*. In A. Mastrogiannis, Proceeding of the

	9th Panhellenic Conference “Neos Pedagogos” [Contemporary Teacher] (pp. 757-762). Athens, ISBN: 978-618-5796-00-6. Pittas, E. & Solomou, E. A. (2023). Relations between Morphological Awareness and Disciplinary Literacy in Inclusive Social Studies/History Classrooms Among Young People With and Without Learning Difficulties. *Learning Disabilities: A Contemporary Journal*, 21(1), 37-52 Ralli, A. (2019). *Γλωσσική ανάπτυξη: Βρεφική, Προσχολική και Εφηβική ηλικία [Language development: Infancy, Preschool years and Adolescence].* Αθήνα [Athens]: Gutenberg Schwartz, R. (2017). *Handbook of Child Language Disorders*. New York: Psychology Press Stavrakaki, S. (2019). *Νευροαναπτυξιακές διαταραχές. Η περίπτωση της Αναπτυξιακής Γλωσσικής Διαταραχής [Neurodevelopmental Disorders. The case of Developmental Language Disorder].* Θεσσαλονίκη [Thessaloniki]: Επίκεντρο Verhoeven, L., & Perfetti, C. (Eds.). (2017). *Learning to Read across Languages and Writing Systems.* Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/9781316155752 Verhoeven, L. & Perfetti, C. (2022) Universals in Learning to Read Across Languages and Writing Systems, *Scientific Studies of Reading,* 26:2, 150-164, DOI: 10.1080/10888438.2021.1938575 Vogindroukas I, Stankova M, Chelas EN, & Proedrou A. (2022). Language and Speech Characteristics in Autism. Neuropsychiatr Dis Treat., 14;18:2367-2377. doi: 10.2147/NDT.S331987. Vogindroukas, I., Okalidou, A. & Stavrakaki, S. (Eds.) (2010). *Αναπτυξιακές γλωσσικές διαταραχές. Από τη βασική έρευνα στην κλινική πράξη. [Developmental Language Disorders. From basic research to clinical practice].* Θεσσαλονίκη [Thessaloniki]: Επίκεντρο Walshe, M. & Miller, N. (2022). *Clinical Cases in Dysarthria*. Routledge.
Αξιολόγηση	Ατομική εργασία, Ομαδική εργασία, τελική εξέταση, συμμετοχή στο forum.
Γλώσσα	Ελληνική